

Президент України В. Янукович видав Указ «Про Велику українську енциклопедію».

З метою збереження, систематизації і поширення наукових знань про розвиток людської цивілізації та внесок України у світову історію і культуру глава держави постановив:

1. Підтримати пропозицію Національної академії наук України щодо підготовки та видання протягом 2013–2020 рр. «Великої української енциклопедії».

2. Запропонувати Національній академії наук України утворити головну редакційну колегію «Великої української енциклопедії» для здійснення наукового і методичного керівництва процесом підготовки і видання «Великої української енциклопедії».

3. Кабінету Міністрів України:

а) розробити за участі Національної академії наук України і затвердити у двомісячний термін план заходів з підготовки та видання протягом 2013–2020 рр. «Великої української енциклопедії»;

б) опрацювати в установленому порядку питання щодо розміщення державного підприємства «Всеукраїнське державне спеціалізоване видавництво “Українська енциклопедія” імені М. П. Бажана» в будинку по вул. Б. Хмельницького, 51 а в м. Київ;

в) опрацювати в установленому порядку питання щодо створення державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво імені М. П. Бажана» шляхом реорганізації державного підприємства «Всеукраїнське державне спеціалізоване видавництво «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана» та головної редакції Зводу пам'яток історії та культури України при видавництві «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана;

г) вирішити в установленому порядку питання фінансового й матеріально-технічного забезпечення заходів з підготовки і видання протягом 2013–2020 рр. «Великої української енциклопедії»;

г) подати пропозиції щодо внесення до актів Президента України змін, що впливають із цього Указу.

4. Органам виконавчої влади сприяти створенню «Великої української енциклопедії». Запропонувати органам місцевого самоврядування, національним галузевим академіям наук, вищим навчальним закладам сприяти створенню «Великої української енциклопедії».

5. Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення в засобах масової інформації перебігу підготовки і видання «Великої української енциклопедії».

Довідка. Про підготовку та випуск багатотомної «Великої української енциклопедії».

У світовому науковому й культурному просторі значного поширення набула практика створення фундаментальних енциклопедичних видань, що всебічно висвітлюють розвиток людської цивілізації, внесок країн і народів у світову історію та культуру. Такі видання, як «Французька енциклопедія», «Британська енциклопедія», російський «Енциклопедичний словник Брокгауза і Ефрона» є справжнім науковим і культурним надбанням не лише своїх країн, а й усього людства.

На сучасному етапі здійснюється активна робота з підготовки та оновлення універсальних енциклопедій у Франції, Німеччині, Росії, Білорусі, Литві, Казахстані та інших державах. Зокрема, цього року вийшов черговий 20-й том 30-томної «Великої російської енциклопедії», яка створюється згідно з указом президента Російської Федерації за наукового керівництва Російської академії наук.

В умовах інтеграції України у світове співтовариство назріла нагальна потреба у створенні фундаментальної універсальної енциклопедії як найвищого узагальнення і систематизації знань про Україну і світ. Виконання цього завдання можливе шляхом актуалізації значного досвіду, який мають українські вчені в підготовці фундаментальних енциклопедичних видань. Зокрема, у радянський період за наукового керівництва Академії наук УРСР було видано фундаментальну «Українську радянську енциклопедію» (перше видання в 1959–1965 рр. у 17 томах накладом 80 тис. примірників; друге – у 1974–1985 рр. у 12 томах накладом 100 тис. примірників, враховуючи переклад російською мовою).

Проте, незважаючи на згадані вагомні здобутки, у незалежній Україні досі не було розгорнуто роботу щодо створення фундаментальної універсальної енциклопедії, у якій було б всебічно представлено сучасне наукове осмислення картини світу, історії людської цивілізації, внеску в неї України.

Ураховуючи викладене, Національна академія наук України звернулася до Президента України з пропозицією здійснити за участі науково-дослідних установ НАН України, провідних вітчизняних і зарубіжних учених, а також за підтримки Державного комітету телебачення і радіомовлення України та із залученням Всеукраїнського державного спеціалізованого видавництва «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана підготовку та видання багатотомної «Великої української енциклопедії» (далі – Енциклопедія) накладом 60–70 тис. примірників.

Енциклопедія буде важливим джерелом даних для прийняття державних рішень законотворчими та виконавчими структурами різних рівнів,

міститиме достовірну інформацію, необхідну для проектування та виконання різноманітних програм економічного, соціального, культурного, екологічного напрямів. Вона стане також джерелом ідей для розвитку природничих, технічних і суспільних наук, сприятиме освітньому і культурному поступу українського суспільства.

Питання про створення енциклопедії було розглянуто на засіданні президії НАН України 29 листопада 2012 р. Ухвалено рішення започаткувати підготовку та випуск багатотомної «Великої української енциклопедії» у друкованій та електронній формах (*Указ Президента України № 1/2013 «Про Велику українську енциклопедію» // Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/news/25799.html>). – 2013. – 2.01; Про підготовку та випуск багатотомної «Великої української енциклопедії» // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2013. – 3.01).*